

Enchanté, een netwerk van hartelijke handelaars

Rebekka Eschauzier & Marie Haspeslagh

medeoprichters en coördinatoren van Enchanté vzw

Aangename kennismaking! Enchanté is een Gents netwerk van hartelijke handelaars die kleine diensten aanbieden aan wie daar om welke reden dan ook nood aan heeft. Een stopcontact, een kop koffie, een knipbeurt bij de kapper of een plek om een rugzak te zetten, het kan allemaal. Ons nieuwe burgerinitiatief wil op deze manier bouwen aan meer warme plekken in de stad en kleine solidariteit onder burgers aanmoedigen.

© Albert Heeffer

GEKORTWIEKTE BURGERS

In elke maatschappij, hoe rijk ook, vallen er mensen uit de boot. Is het om financiële of medische redenen, geërfd of een noodlottige samenloop van omstandigheden, mensen worden snel verantwoordelijk geacht voor de situatie waarin ze zich bevinden. Te vaak krijgen ze vanuit dat beeld een plek in de samenleving.

Tegelijk zijn welzijn en zorg voor ons niet-professionelen een ver-van-ons-bedshow geworden. Zorg gebeurt steeds meer in speciaal opgerichte instituties, door daarvoor opgeleide mensen en onder steeds toenemende voorwaarden. Wij leken kunnen alleen maar met bewondering kijken naar de expertise en ervaring binnen de sector. Het werk dat geleverd wordt, is onmiskenbaar van onschatbare waarde voor velen.

"We zijn het verleerd de handen toe te steken aan onze medeburgers."

Toch voelen wij, de Jan met de pet, ons in dit hele verhaal gekortwiekt. Wat met dat oud madammeke van hiertegenover dat nooit meer buitenkomt? Of die oude schoolvriendin die soms in een psychiatrische instelling verblijft? En de dakloze man die altijd op dat pleintje zit op weg naar het werk? Wat kan ik voor hen betekenen? We zijn het verleerd de handen toe te steken aan onze medeburgers. Schaamte en machteloosheid dringen zich op wanneer je je hoofd afwendt bij het voorbijlopen van de zoveelste bedelaar.

'LE CARILLON' OP MAAT VAN GENT

Anderhalf jaar geleden verscheen er in de Belgische media een verhaal over Le Carillon. Een jonge Parijzenaar frustreerde zich over de vele daklozen op straat waar hij niets voor kon doen. Hij vroeg handelaars om daklozen binnen uit te nodigen door hen een kleine dienst aan te bieden: een glas water, een plek om even op te warmen tijdens de winter of een stopcontact. De oprichter begon met de bakker in zijn straat en het café op de hoek. Intussen groeide dat netwerk uit tot een verzameling van honderden handelaars in verschillende grote Franse steden. De kracht van het kleine gebaar leek in Frankrijk wortel te kunnen schieten.

Het idee deed ons, enkele individuele Gentenaars, dromen van zo'n netwerk in onze stad. Als er een stad is waar een idee als dit past, is het toch wel Gent,

zeker? Via via vonden we elkaar en al snel vormden we een sterke, diverse groep burgers die klaar waren om onze eigen versie van Le Carillon te starten. Hoewel team Enchanté over de expertise van een straathoekwerker, een psycholoog en ervaringsdeskundigen beschikt, zijn we net géén hulp- of dienstverleningsorganisatie. We zijn een groep burgers die hopen wat deuren te openen die voor te veel mensen in deze samenleving gesloten blijven. We willen mensen die hard moeten vechten voor een plek in de maatschappij uitnodigen binnen te komen en er deel van te zijn.

Natacha is één van de mensen die ons helpt met haar ervaringsdeskundigheid. "Het zit hem in simpele dingen", zegt ze. "Mensen in problemen hebben vooral behoefte aan plekken waar ze mens kunnen zijn onder de mensen. Er zijn al veel voorzieningen voor daklozen of mensen met psychische problemen. Maar dan zitten de daklozen onder de daklozen. Door Enchanté zitten ze waar iedereen zit."

Het nodige denk- en maatwerk ging ons pilootproject naar Parijs model in januari 2018 vooraf. Zo bevroegen studenten van de Arteveldehogeschool handelaars over een mogelijke deelname. De overgrote meerderheid bleek enthousiast. Straathoekwerk trok gesprekken op gang met potentiële gebruikers van het netwerk, zodat we begrepen aan welke diensten er nood was en welke drempels er waren.

We namen ook deel aan het burgerbudget, een initiatief van Stad Gent om burgerinitiatieven te steunen. Gentenaars konden stemmen op de projecten die zij het liefst in de stad gerealiseerd zagen. Via dat parcours kregen we niet enkel financiële steun, maar ook de wetenschap dat zowel de stad als een groot aantal Gentenaars ons initiatief genegen waren.

Ons pilootproject startte met elf handelaars, cafés, een kapper, een boekenwinkel en een hotel. We ontwierpen een stadsplan waarop die handelaars waren aangeduid en die vermeldde welke diensten zij aanboden. Enkele sociale

"We zijn géén hulp- of dienstverleningsorganisatie. We zijn een groep burgers die hopen wat deuren te openen die voor te veel mensen in deze samenleving gesloten blijven."

partners zoals het OCMW Dienst dak- en thuislozen, Straathoekwerk en het psychiatrisch centrum Gent-Sleidinge nodigden mee mensen uit en verspreidden mee de stadsplannen.

Langzaam begon het project te lopen. Het was even afwachten op de eerste bezoekers via Enchanté in de handelszaken. De drempel om zomaar ergens binnen te stappen bleek toch nog hoog. Ann van Homblé, met een uiterst gezellig eethuisje, moest met al haar enthousiasme even geduld uitoefenen. "Het duurde lang voor mijn eerste Enchanté-klant langskwam, maar mijn eerste bezoeker zal ik nooit vergeten. Hij wou eerst enkel een stopcontact gebruiken, maar terwijl ik aan het koken was begon hij toch te praten. Die mensen zoeken vooral even rust en een luisterend oor. Soms hoort daar ook een koffie of een maaltijd bij."

Nu, een zestal maanden en een heleboel goede ervaringen rijker, bestaat het Enchanté-netwerk al uit 42 hartelijke handelaars in alle mogelijke verschijningsvormen. Naast cafés en restaurants zijn er ook souvenir-, kleren- en krantenwinkels, een parfumerie, concertzalen en frituren. Vooruit, Krook Café, Handelsbeurs, Bedrijvencentrum De Punt, Café Congé, Lekker Gec, ENTR en vele anderen hebben zich spontaan geëngageerd. Een sympathieke Enchanté-sticker op hun deur of raam nodigt mensen uit en communiceert het aanbod van diensten via kleine pictogrammen.

Al menig zaak kreeg intussen bezoekers over de vloer. De ene voor een stopcontact of glas water, de ander voor een koffie of knipbeurt. Al merken we dat de drempel om een zaak binnen te stappen groot blijft. Mensen voelen zich vaak nog onzeker of ongewenst, maar laat daar nét onze uitdaging liggen. Samen met onze sociale partners, van stadsdiensten tot vzw's die in het veld staan, proberen we waar mogelijk drempels te verlagen. Zo gaan straathoekwerkers of brugteams in het kader van een begeleidingstraject al eens koffie drinken in een Enchanté-zaak met een cliënt. Zo kan die de handelszaak leren kennen en op eigen initiatief eens terugkeren.

Wij werken ook met onze eigen ambassadeurs, ervaringsdeskundigen die mee mensen over de streep proberen te trekken. Eén van hen is Alain, nu sociaal gids bij het OCMW: "Ik heb zelf 19 maanden op straat geleefd en weet hoe lastig het is om een kop koffie te vragen die je niet kan betalen." De ambassadeurs zijn onze voelsprietten naar de doelgroep toe, zij helpen ons gevoeligheden te zien en in te spelen op noden.

TRAKTEER EENS EEN UITGESTELDE KOFFIE

Van bij de start hebben wij ook naar manieren gezocht om de bestaande klanten van de handelszaken mee te betrekken en voor een stukje te sensibiliseren. Zij

"De sociale en de economische wereld staan vaak zo ver van elkaar af terwijl ze net zo veel van elkaar kunnen leren."

kunnen in bepaalde zaken een koffie (of een andere consumptie) vooraf betalen voor iemand anders die hem op een later tijdstip komt opslurpen. "Het is een concretere manier om iemand te helpen dan centjes in een bedelpot te steken. Dat slaat aan bij onze klanten", zegt Klaas van Vooruit. Daar komen dagelijks mensen over de vloer om uitgestelde koffies of soep te drinken. Intussen voorziet eethuis WOEST uitgestelde ontbijtjes en taart en ook een uitgestelde friet van Frituur Tartaar verrijkt het aanbod.

Het is de ambitie om verder naar manieren te zoeken om burgers actief te betrekken bij ons project. Doordat mensen elkaar tegenkomen en iets voor elkaar gaan betekenen, hopen we een stuk de perceptie naar daklozen of psychisch kwetsbaren te veranderen. Met dat idee in het achterhoofd organiseren we ook activiteiten, bv. vertelavonden of een kleine kroegentocht, waarop wij steeds een mix van mensen uitnodigen.

EEN NETWERK VAN GOEDE INTENTIES

Het alsmaar uitdijende netwerk van Enchanté gaat stadsbreed en vergt tege-lijkelijk een buurtgerichte aanpak. In het najaar willen wij op buurtniveau de handelaars, burgers, sociale organisaties en buurtbewoners nauwer aan elkaar knopen. Ook met bedrijven willen wij in de toekomst graag de brug slaan. De sociale en de economische wereld staan vaak zo ver van elkaar af terwijl ze net zo veel van elkaar kunnen leren. Te zien aan de vele aanvragen tot samenwerking die wij ontvangen van al die Gentenaren is er geen tekort aan goede intenties. De positieve aanpak en frisse wind van Enchanté prikkelen velen om op hun eigen manier bij te dragen. Tijd om allemaal onze deuren open te zetten en terug met elkaar kennis te maken. Enchanté! ■

BIEDINGSPLATFORM TEN DIENSTE VAN DE OCMW-BESTUREN

Heeft uw OCMW panden of percelen in de aanbidding? Contacteer ons!

Maak een afspraak via piet.vintevogel@covast.be of bel 0473/13 05 24 en ontdek de voordelen van een samenwerking met COVAST.

Maximale 'exposure' via netwerk van vastgoedmakelaars

COVAST werkt met een uitgebreid netwerk van vastgoedmakelaars die uw pand/perceel op hun website kunnen plaatsen en uitspelen in advertentieruimtes, portaalsites, directe mailings, zoekertjes en aldus zorgen voor een maximaal publiciteitseffect.

Professioneel verkoopdossier

COVAST neemt de last van het opvragen van benodigde documenten uit uw handen en zorgt voor een up-to-date en professioneel samengesteld verkoopdossier dat kant-en-klaar wordt aangeleverd. Covast rekent hiervoor geen extra kosten aan.

Transparante werkmethode

COVAST begeleidt de volledige verkoop van A tot Z en als OCMW-bestuur krijgt u een compleet overzicht van de workflow, de werkprocedure, de biedingstermijnen, de afspraken rond bezichtiging en publiciteit, uitgebrachte biedingen ...

Geen verkoop, geen kosten

Het ereloon van de verkoop wordt volledig door de koper gedragen. Voor u als OCMW-bestuur betekent dit 'no cure, no pay'. Zo mag u er zeker van zijn dat u geen kosten verschuldigd bent als het betrokken pand niet zou verkocht geraken binnen de afgesproken termijn.